

Rigsdagen har den fulde Myndighed over de Pengebelsb, der staa opførte under disse Institutioner, enten de staa indenfor Linien eller i Linien, derom er der ikke mere Tvivl, men Rigsdagen har ikke hidtil troet at kunne komme ind paa at votere fra disse Institutioner til andre end beslagtede Diemed. — Der er fra forskellige Sider talt om den store Ulykke, der er overgaaet en Del af Landet. Jeg har faaet det Indtryk, at jeg i min Opfattelse af dette Forhold befinder mig i en temmelig stor Uoverensstemmelse med Stortedelen af de Medlemmer, der have udtalt sig derom. Jeg frygter ikke for at blive beskyldt for Socialisme, men jeg kan ikke negte, at jeg nærer den Anskuelse, at naar det, at leve i et Samfund, udgjøre et Samfund og føle sig som en Nation, skal betyde noget Andet end det, at den Enkelte skal søge at gjøre sig det Hele saa fordelagtigt som muligt, saa maa der ogsaa kunne indtræffe Tilfælde, hvor det Hele har en Forpligtelse til at staa Ryg mod Ryg og til i det Nødsfentlige at bære Følgerne af saadanne Tilfælde, og vi have her i Landet først af Alle viist, at vi i gamle Tilfælde havde en saadan Opfattelse, det have vi viist i vore gjentagne Krigsstadestærtningslove. Disse Love havde den Mislighed, at de i Gjentagelsestilfælde kunde indeholde en Opfordring for den, der havde foranlediget dem, til at gaa endnu mere sfaanselløst frem, men en Yølelse af en Gjenfaldighed her i disse Tilfælde kan ikke have en saadan Følge. Den ærede Regjering har ogsaa selv aabenbart erkjendt, at der her var et almindeligt Samfundsanliggende tilstede, thi dersom det ikke havde været saaledes, kunde Regjeringen ikke have bortfendt de Kropper, som ere inde for deres Udbannelses Skyld, for at deltage i Arbejdet paa de paagjældende Steder. Det er kun paa Grund af, at den Ulykke, der er sket, maa kunne betragtes som et almindeligt Samfundsanliggende, at den ærede Regjering har kunnet benytte de til Udbannelse indværende Mandstaber paa den Maade, som den har. Det er nu langt fra, at jeg misbilliger dette, og dette vil let kunne begribes af, hvad jeg tidligere har sagt, men jeg søger deri en Støtte for min Opfattelse. Jeg skal ikke nærmere gaa ind paa, hvorledes man nu vilde tænke sig en Udtræden fra Statens Side i denne Henseende, jeg skal ikke indlade mig paa det Spørgsmaal, om man vil tænke sig den, saaledes som et æret Medlem sraas over for (Berg) har sagt, som en Given-Erstatning for den lidte Skade — det lod til, at han vilde have denne Tanke banlyst herfra — eller om man vil tænke sig den som en lempeligere Tiltræden for at hjælpe dem, der vanskeligt kunne hjælpe sig selv enten ligesvem med Tilskud eller med mere eller mindre rentefri Laan for kortere eller længere Tid; men jeg har ønsket, at Finantslovens Behandling, hvorved der er bragt saa mange Sager under Forhandling, og hvor man ogsaa gjentagende har forhandlet denne Sag,

ikke skulde føres til Ende, uden at i alt Fald min Opfattelse af Sagen som et hele Samfundet angaaende Anliggende skulde komme til Udde. Jeg tror i den Omstændighed, at de frivillige Bidrag ere indskydte saa overordentlig rigelig, som de ere, at kunne se ogsaa rundt omkring i Samfundet en Anerkjendelse af, at det virkelig er et almindeligt Samfundsanliggende, der her foreligger; thi det er dog høvet over al Tvivl, at dersom Ulykken var sket i Italien eller et andet Sted, saa vilde der vel være kommet nogle Bidrag, men de vilde bestemt ikke være indskydte saa rigelig, som de ere. Det er derfor ikke et almindelig menneskeligt, men et specielt dansk Samfundsanliggende, der her foreligger.

Tvermøs: Det er ganske mærkværdigt, hvor meget de forskellige Indledninger til de sidste Foredrag ligne hinanden, idet de gaa ud paa, at egentlig Ingen har tænkt paa at tage Ordet, men at man efterhaanden er kommen dertil ved forskellige Bemærkninger, og at de Udtalelser, man ønskede at fremsætte som Følge deraf, egentlig ikke henhørte under Finantslovens 1ste Behandling. Jeg beklager, at jeg ikke kan være original i denne Retning og bruge en anden Indledning; thi det er affuvar den samme Grund, der har fremkaldt de Bemærkninger, jeg skal tillade mig at fremsætte. Jeg skal dog, da jeg nu har faaet Ordet, tillade mig at forudsikke et Par Bemærkninger, der have paatrængt sig mig ved Gjenmynnet af det foreliggende Finantslovsforslag. Det ærede Medlem for Aarhus Amts 1ste Valgfreds (Winther) bemærkede, saafremt jeg har hørt rigtig, igaar i Begyndelsen af sit Foredrag, at der var givet forskellige Opgjørelser og Udviklinger af vor finansielle Status, og at man derved var kommen til meget forskellige Resultater. Jeg tilstaaar, at jeg aldeles ikke har faaet dette Indtryk. Ganske vist er der fremkommet forskellige Opgjørelser, men det forekommer mig, at man overalt er kommen til nogenlunde overensstemmende Resultater, nemlig at den finansielle Stilling ikke er væsentlig forskellig fra den, Finantslovsforslaget ifjor frembød, om der end ganske vist er enkelte Punkter, hvor en større usædvanlig Indtægt træder frem, og om der end sikkert, som det blev bemærket af det ærede Medlem fra Møen (Bojssén), er opført en enkelt Indtægtspost paa en noget særegen Maade, nemlig den Indtægt, der er fremkommen ved Tolden. — Til denne sidste Bemærkning skal jeg tillade mig at knytte en anden, som jeg dog villig indrømmer langt fra har det Omfang som den, det ærede Medlem fremsatte. Jeg sigter nemlig til det Forhold, at medens man, hvor der paa Uddgiftssiden i Virkeligheden har fundet en Nedgang Sted, navnlig i de kalkulatoriske Udgifter, har taget Hensyn dertil og med stor Omhyggelighed har sat Summen ned, saa har jeg paa flere Steder bemærket, at der ikke har fundet en lignende Opgang Sted